

Γ. Γ. Παμοκρία Λαυρελία Σερήνη

ΟΜΙΛΙΑ Π. ΠΑΙΟΝΙΔΗ ΣΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ, πάλι οργανώσε

ο Λαυρελιος Σερήνη Λεμεσού την Κυριακή, 23/11/86 στο
Λεμεσό Λαυρελία Σερήνη ~~5/11/1986~~

Θάθελα κατ' αρχή να ευχαριστήσω τον Σύλλογο Ελλαδικτών Λεμεσού για την τιμή που μούκανε να με καλέσει να προσφωνήσω αυτή την συγκέντρωση που γίνεται για να τιμήσει την Μέρα του Πολυτεχνείου. Είχε, αντιλαμβάνομαι, το νόημα της η πρόσκληση: 'Ηθελαν οι οργανωτές της εκδήλωσης, η εφετεινή μνήμη του Πολυτεχνείου να γίνει μέσα από το πρίσμα του αγώνα για την ειρήνη. Κι' ήταν κατά την άποψη μου ορθή η προσέγγιση. Το Πολυτεχνείο έχει γίνει πια ένας θρύλος κι' οι θρύλοι με το πέρασμα του χρόνου παίρνουν διαστάσεις, διευρύνονται τα νοήματα τους, γίνονται σύμβολα για όλα τα φραία και τ'άξια. Έτσι και το Πολυτεχνείο δεν συμβολίζει πια απλώς και μόνο το ψυχικό σθένος του ελληνικού λαού, τον δυναμισμό του και την άρνηση του να δεχτεί μοιρολατρικά την υποταγή σε μια σιδερόφραχτη χούντα, ^{σε μια (υπερ)νίκη} √ συμβολίζει πέρα απ' αυτό το Πολυτεχνείο και την ξύπνια συνείδηση των ανθρώπων, όπου γης, αυτή την ξύπνια συνείδηση που διαπερνά σαν πύρινη ρομφαία τον φραίο, γαλάζιο πλανήτη μας και εγγυάται πως αυτό το θαύμα της φύσης, ο Άνθρωπος, θα συνεχίσει την βασανιστική του, ηρωική πορεία προς ανώτερες, πιο ανθρώπινες μορφές κοινωνικής οργάνωσης, προς ένα κόσμο χωρίς πνεμασ'.

Οι χιλιάδες πούχαν στιβαχτεί εκείνες τις μέρες του Νιόβρη του 73 στον χώρο του Πολυτεχνείου, πολλοί αμούστανα παιδιά, δεν γνώριζαν φυσικά πως έπαιρναν στους ώμους τους ένα τέτοιο φορτίο. Ούτε και μπορούσαν να υπολογίσουν ότι είχαν καταλάβει ήδη θέση στην νεώτερη ιστορία της Ελλάδας. Πίστευαν ότι έκαναν απλώς εκείνο που ένιωθαν, εκείνο που έβγαλνε πηγαίο από μέσα τους. Γι' αυτό και υπήρχε τόση αγνότητα στην ενέργεια τους, τόση ειλικρίνεια, γι' αυτό και όλα άστραψαν με μιας κι' έριξαν τέτοιο φως στο Πολυτεχνείο που τόιαναν για τρεις μέρες όσο κράτησε η μεγάλη αναμέτρηση το κέντρο της Ελλάδας. Εκεί πια ζυγιάζονταν όλοι, όλα, παραδόσεις, καταβολές, τα έπη και του 21, και της εαμιικής αντίστασης ενάντια στον χιτλερισμό κι' όλη εκείνη η ατέλειωτη αλυσίδα των αγώνων και των θυσιών του ελληνικού λαού εύρισαν την έκφραση τους στην γροθιά πούχε ορθωθεί πάνω από το Πολυτεχνείο αψηφώντας τις σιδηρόφραχτες ορδές της Χούντας.

Εδώ πολυτεχνείο, ~~Ε~~δω πολυτεχνείο - έρχονταν το μήνυμα από τον πρόχειρο σταθμό πούχαν συναρμολογήσει τα παιδιά μέσα στο κατηλειμμένο κτίριο. Και τα συνθήματα ξεινούσαν από τ' απλά και κιάλυπταν όλη την κλίμακα μέχρι τα πιο προχωρημένα.

Ψωμί, παιδεία, ελευθερία'' και προχωρούσαν: ''Εξω από το ΝΑΤΟ'', ''Εξω οι Αμερικάνοι'', ''Δεν περνάει ο φασισμός'' ''Κάτω η Χούντα'', ''Εργάτες, αγρότες και φοιτητές η εξουσία στον λαό''.

Λες κι' η ιστορία είχε επιταχύνει εκείνες τις μέρες τα βήματα της κι' έμπαιναν όλα τα αιτήματα με μιας μπροστά. Το έδαφος που τόχαν προετοιμάσει με υπομονετική, πεισματική, θαραλλέα δουλειά οι παράνομες, αντιφασιστικές οργανώσεις αποδεικνύονταν ώριμο για την ηρωϊκή εξόρμηση.

Πόση πίστη πράγματι, πόση παλλημαριά! Με πόση τόλμη διατυπώνονταν ανοιχτά στις αξέχαστες εκείνες ειπομπές το αίτημα (ιατά λέξη) ''της άμεσης παύσης του τυραννικού καθεστώτος της Χούντας'' και της ''παράλληλης εγιαθίδρυσης της λαϊκής κυριαρχίας''.

Όσο όμως προχωρημένα συνθήματα και νάριχναν σε καμιά περίπτωση δεν μπορούσαν οι φοιτητές κι' οι εργάτες που έδωσαν την μάχη του Πολυτεχνείου να πιστέψουν ότι η αυτοθυσία τους θα δρασκελούσε γρήγορα τα σύνορα της Ελλάδας και θα γίνονταν φλάμπουρο του κάθε λαού, του κάθε αγώνα.

~~Ει' αυτό ακριβώς και την επέτειο του Πολυτεχνείου~~ την τιμούν πια διεθνώς κι' έχει βρει την θέση της και στα ημερολόγια των κινήματων ειρήνης που στις μέρες μας διογιούνται συνεχώς ο ρόλος τους.

Η φετεινή 13η επέτειος της συγκλονιστικής εκείνης εξέγερσης, ~~που λάμπρυνε την νεώτερη ιστορία του ελληνικού λαού,~~ τιμάται σε μια περίοδο που η ανθρωπότητα αντιμετωπίζει με δέος το μέλλον της. Μπροστά της βρίσκεται ένα σταυροδρόμι. Είτε θα πάρει τον δρόμο προς την αναχαίτιση των εξοπλισμών, που μεταφέρονται και στο διάστημα, είτε θα μπει σε μια ξέφρενη τροχιά που την κάθε στιγμή μπορεί να καταποντίσει τα πάντα στον ολοκληρωτικό αφανισμό της ζωής από τον πλανήτη. Τότε, στις μέρες του Πολυτεχνείου, πριν 13 χρόνια, η διεθνής κατάσταση δεν βρίσκονταν σ' αυτό το ειρηνιστικό σημείο. Υπήρχαν φυσικά όλα τα συμπτώματα, οι πιο επιδρομικές δυνάμεις του Ιμπεριαλισμού μεθόδευαν την ανατίναξη του κλίματος της ύφεσης, πούχε κατακτήσει κάποιο έδαφος στην δεκαετία του 60 με την υπογραφή μιας

σειράς συμφωνιών. Η επιβολή της Ξενοκίνητης Χούντας στην Ελλάδα και σε συνέχεια οι νατοϊκές συνωμοσίες σε βάρος του νησιού μας και οι τραγικές περιπέτειες μέσα στις οποίες ρίχτηκε ο λαός μας εξέφραζαν αυτές ακριβώς τις διαθέσεις, αυτήν ακριβώς την στρατηγική της δημιουργίας πολεμικών, προγεφυρωμάτων σ' ευαίσθητες περιοχές του πλανήτη, στα πλαίσια μιας γενικότερης πολιτικής για εξασφάλιση στρατιωτικής υπεροπλίας.

Αυτή η πολιτική θα ολοκληρώνονταν στα κατοπινά χρόνια κυρίως στην περίοδο της θητείας Ρήγιαν όταν η επιδρομή και η πρακτική προετοιμασία ενός θερμοπυρηνικού πολέμου έγινε επίσημη πολιτική του Λευκού Οίκου.

Η κούρσα των εξοπλισμών οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια, αν δεν αναχαιτιστεί έγκαιρα κι' αποτελεσματικά, σ' ένα σημείο από τ' οποίο δεν θα υπάρχει επιστροφή, σ' ένα σημείο όπου τα πράγματα θα τεθούν εκτός του ανθρώπινου ελέγχου, σ' ένα σημείο όπου θα πολλαπλασιαστούν οι κίνδυνοι ενός ολοκαυτώματος από τεχνικό και μόνο λάθος.

Αυτή η επιμονή λ.χ. του αμερικανικού Πενταγώνου να τοποθετήσει εντελώς σύγχρονα οπλικά συστήματα στο διάστημα, να μεθοδεύσει δηλαδή τον έτσι καλούμενο "Πόλεμο των Άστρων", ειθεμελιώνει όλες τις προσπάθειες για την επικράτηση της λογικής στις διεθνείς σχέσεις. Η πρόσφατη ~~βυνάντηση~~ Κορυφής στο Ρειιάβικ φώτισε όσο τίποτα ίσως άλλο τον τελευταίο καιρό την ουσία των τεράστιων προβλημάτων, που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα. Έχυσε ταυτόχρονα φως και στις τάσεις που υπάρχουν στην διεθνή πολιτική κινίστρα, ποιές δυνάμεις υπερασπίζονται τον άνθρωπο και την θριαμβευτική του πορεία στον πλανήτη και ποιές τον αντιμάχονται. Ειεί στο Ρειιάβικ ο Σοβιετικός ηγέτης Μιχαήλ Γιορμπατσώφ έθεσε στην τράπεζα των συνομιλιών την προοπτική ενός κόσμου χωρίς τον εφιάλτη των πυρηνικών όπλων. Πρότεινε την μείωση κατά 50% στα 5 τούτα χρόνια των στρατηγικών πυραύλων και την εξάλειψη όλων σε 10 χρόνια και την απομάκρυνση από τον ευρωπαϊκό χώρο όλων των πυραύλων μέσου βελινεούς. Κι' όλ' αυτά σαν μέρος μιας συμφωνίας που θα διαλάμβανε και την παγοποίηση των σχεδίων των ΗΠΑ για την στρατιωτικοποίηση του διαστήματος με την αναδί-

πλωση σ' αυτό νέων, υπερούγχρονων αντιβαλλιστικών συστημάτων. Δυστυχώς ο Αμερικανός Πρόεδρος διέψευσε τις προσδοκίες των λαών με την πεισματική του άρνηση να εγκριθεί τα σχέδια του για τον "Πόλεμο των Άστρων". Έτσι ενώ όλα έδειχναν ότι διαφάνηκε στην ισλανδική πρωτεύουσα η δυνατότητα μιας συμφωνίας τελικά ο αέρας που φύσηξε απ' εκεί ήταν παγωμένος.

Το Ρεικιάβικ όμως λειτούργησε τελικά και σαν ένα κέντρισμα, ένα εγερτήριο σάλπισμα για όλους.

Ο αγώνας για την ειρήνη μπαίνει σε νέα φάση. Έσπασαν ή σπάζουν τα ~~κομματικά~~ στεγανά, οι άνθρωποι ανεξάρτητα από κομματική ή ιδεολογική τοποθέτηση σμίγουν στον κοινό στόχο ν' αποτρέψουν τον όλεθρο, να επιβάλουν την επικράτηση της λογικής. Η συνείδηση της ταυτότητας των συμφερόντων όλων των ανθρώπων μπροστά στο ενδεχόμενο μιας ολοκληρωτικής καταστροφής γίνεται γοργά μια πραγματικότητα. Οι διαφορές στις προσεγγίσεις, οι προκαταλήψεις διαλύονται. Ο άνθρωπος βγαίνει από την απομόνωση του μέσα στην οποία προσπαθούν από χρόνια τώρα να τον περιορίσουν και κάνει όλο τον κόσμο σπίτι.

Αυτός ο συναγερμός είναι αισθητός και στην Ελλάδα όπου η γενιά του Πολυτεχνείου ^{και φίλος} τίμησε ^{επίσης} κάθε χρόνο την ηρωική επέτειο με πορείες - λαοθάλασσες ^{με} συνθήματα για τον πυρηνικό αφοπλισμό, τον τερματισμό των πυρηνικών δοκιμών, την απομάκρυνση των αμερικανικών βάσεων από την Ελλάδα, την πλήρη ανεξαρτησία. Πρέπει να πούμε ότι και η συμβολή της επίσημης Ελλάδας στην σταυροφορία για την υπεράσπιση της ζωής είναι ουσιαστική. Ο Έλληνας Πρωθυπουργός είναι από τους έξη, που αναλαμβάνουν τολμηρές, διεθνείς πρωτοβουλίες για την ύφεση. Εντελώς πρόσφατα, το Παγκόσμιο Συνέδριο Ειρήνης της Κοπεγχάγης υιοθέτησε έκκληση της ομάδας των έξη που τώρα κυκλοφορεί για υπογραφές σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη.

Χαιρετίζουμε αυτή την προσφορά της Ελλάδας στον αγώνα για την Ειρήνη, μια προσφορά που δεν είναι άσχετη με το ηρωικό ξεσήκωμα του Πολυτεχνείου, που από της πλευράς του ήταν ο συνεχιστής των λαμπρών εαμικών αντιστασιακών παραδόσεων του 41-44. Πιστεύουμε πως όσο πιο καθαρή είναι διεθνώς η θέση της Ελλάδας στα θέματα ειρήνης και πολέμου, όσο πιο αποφασιστικά αντιμετωπίζει τα θέματα της πλήρους απαλλαγής της από κάθε ξένη παρουσία, τόσο θάναυ και πιο αποφασιστική η συμβολή της στον αγώνα της Κύπρου ^{για δικαιοσύνη, για} ελευθερία.

Όπως τονίσαμε και πιο πάνω τόσο οι περιπέτειες της Ελλάδας όσο και της Κύπρου στα τελευταία 20 χρόνια σηματοδοτούν την πολιτική εκείνη του Ιμπεριαλισμού που σε τελευταία ανάλυση μεθοδεύει ένα καινούριο πόλεμο. Η πολιτική αυτή στην εφαρμογή της περνά μέσα από φάσεις που μόνο δεινά και τραγωδίες προκαλεί στους λαούς. Τα φασιστικά πραξικοπήματα, οι χούντες, η κατάλυση των ελευθεριών και της ανεξαρτησίας των λαών, οι ωμές δολοφονίες, τα βασανιστήρια και οι γενοκτονίες ακόμη, οι γιαγιστεριές επιδρομές, η κατοχή κι απόσχιση εδαφών, ο τεμαχισμός ανεξαρτήτων κρατών όλ' αυτά δεν είναι τίποτα άλλο από κινήσεις στην σκαιιέρα, που κρατούν στα χέρια τους οι στρατηγικοί εγκέφαλοι του Πενταγώνου και που στοχεύουν η κάθε ~~αυτή κίνηση~~ ^{μία ατζούλας} να είναι ένα ακόμη βήμα προς την κοσμοκρατία που ονειρεύεται, προς την ανακοπή της φυσιολογικής πορείας των λαών προς την πλήρη ελευθερία, την ουσιαστική δημοκρατική ανέλιξη και την κοινωνική πρόοδο.

Σαν λαός ~~αποθήκευσε~~ ^{βασίμασε} μέσα στο επίκεντρο όλων αυτών των μηχανο-ραφιών και των δεινών γι' αυτό και είμαστε ευαίσθητοι στα θέματα της ειρήνης και του πολέμου, ~~γι' αυτό~~ ^{γι' αυτό} και βλέπουμε τους αγώνες που ξεδιπλώνονται διεθνώς σαν δικούς μας αγώνες, σαν άμεση συμβολή και στην δική μας απεγνωσμένη προσπάθεια να πάρουμε την θέση που αξίζει στον λαό μας μέσα στην οικογένεια των λαών, σαν μια πλήρως ανεξάρτητη ενωμένη κοινωνία, χωρίς πράσινες γραμμές και συρματοπλέγματα, που να χωρίζουν τους Έλληνες από τους Τούρκους, χωρίς ξένους στρατούς και βάσεις.

Ο χρόνος που πέρασε από το Πολυτεχνείο είναι σχεδόν ο ίδιος μ' εκείνου που πέρασε από τα τραγικά γεγονότα του 74. Οι ήρωες του Πολυτεχνείου με την αποφασιστική τους ~~εκείνη πράξη~~ ^{ισχυρή και γενναία} φρόντισαν ~~ευσκελινά~~ ^{ευσκελινά} ν' ανακόψουν την πορεία της χούντας προς την προδοσία της Κύπρου, φρόντισαν να σταματήσουν το έγκλημα σε βάρος του νησιού πρωτού γίνει. Δεν το κατόρθωσαν, πνίγηκε η εξέγερση στο αίμα, βγήκαν μπροστά οι πιο αδίστακτοι, οι εδώ πράκτορες, οι τρομοκράτες της ΕΟΚΑ Β' οργίασαν, στένευε ο κλοιός γύρω από τον Μαϊάριο και το τραυματισμένο κράτος, ~~ο μαρτυρικός και αγώνιστος λαός~~ ^{ο μαρτυρικός και αγώνιστος λαός}. ~~Αγωνία έπαινα~~ ^{αγωνία έπαινα} ~~έχει και τώρα τον λαό μας γιατί δεν βλέπει απλώς το πρόβλημα του~~

Όλοι θυμόμαστε την αγωνία των ημερών που ακολούθησαν την βάνουση επέλαση των τανκς στο Πολυτεχνείο. Λες και τα τανκς του Ιωαννίδη είχαν στραφεί μετά το Πολυτεχνείο προς την Κύπρο. Ήταν πια πολύ ορατοί οι κίνδυνοι. Οι χουντικοί αξιωματικοί δρούσαν απροκάλυπτα, κυνικά, μιλούσαν έξω από τα δόντια και κτυπούσαν στο ψαχνό. Οι αποθήκες της εθνικής Φρουράς παραδίδουνταν στην ΕΟΚΑ Β; ο μαρτυρικός λαός μας ήταν με την ψυχή στο στόμα. Το σχέδιο Άτσισον για τον διαμελισμό της Κύπρου και την διπλή ένωση βρυκολάκιαζε, έπαιρνε πιο συγκεκριμένη μορφή. Το ΝΑΤΟ είχε ανάψει ήδη το πράσινο φως: Στην Πρώτη φάση ~~ανατρέπονταν~~ ο Μακάριος από τ'αντρείκελλα της Αθήνας και τους ~~εδώ~~ ^{εξω} υποτακτικούς ~~κτυπιούνται~~ οι δημοκρατικές δυνάμεις, στην δεύτερη ~~φάση~~ ^{φάση} ~~επέρχεται~~ στο προσκήνιο η Τουρκία, πούταν σ' όλα τα στάδια ο μεγάλος ευνοούμενος. Τα στοιχεία, που βγήκαν πρόσφατα στην επιφάνεια, απ'αφορμή την έρευνα της Βουλής των Ελλήνων για τον Φάκελλο της Κύπρου φώτισαν ακόμη περισσότερο τον προδοτικό, πρακτορικό ρόλο της Χούντας στο Κυπριακό, έχυσαν φως στο γεγονός ότι έδρασε με βάση οδηγίες από τα υπερατλαντικά κέντρα. Μιας τέτοιας έκτασης έγκλημα και προδοσία μόνο μια πορωμένη, πλήρως διαβρωμένη κιάστα ανθρωποειδών μπορούσε να διαπράξει. Κι'είναι τέτοια ακριβώς ανθρωποειδή που πλάθει ο φασισμός γι'αυτό και το μίσος κι'εδώ σ'εμάς, στο πολύπαθο νησί, αλλά και στην Ελλάδα ενάντια στον φασισμό, σ'οποιαδήποτε του μορφή, είναι τόσο αγιάτρευτα βαθύ. Γι'αυτό και μας χρειάζεται σαν ένα είδος αναβαπτίσματος αυτή η συνεχής υπόμνηση εκείνων των δίσεκτων ημερών, εκείνων που μας μάτωσαν, μας εξανδραπόδισαν, μας ξεπούλησαν, μας έκαναν πρόσφυγες κι'αγνοουμένους. Χρειάζεται η υπόμνηση γιατί και η ιστορία προσφέρει και πικρά μαθήματα: Μιλά για διδάγματα, που ξεχάστηκαν γρήγορα και για την ικανότητα της μαύρης αντίδρασης να επιστρέφει με διάφορα προσωπεία στον τόπο του εγκλήματος.

Πρέπει να πούμεν ότι ζει ακόμη ο λαός μας μέσα στην αγωνία. Και τούτο γιατί δεν βλέπει απλώς το πρόβλημα του _____

να βρίσκονται σε συνεχή αδιέξοδα και τις απανωτές πρωτοβουλίες του ΟΗΕ ν' αποτυγχάνουν αλλά βλέπει και τα συμπτώματα μιας μονιμοποίησης των τετελεσμένων. Η ανακήρυξη του ψευτοκρατους Ντενιτάς, η πλήρης του πρόσδεση στην Τουρκία και το ενδεχόμενο αναγνώρισης του, οι βάσεις των αμερικανών στον κατεχόμενο βορρά και η αμερικανοποίηση κι' ενεργοποίηση των βρετανικών βάσεων στο νότο, η έξαρση ενός κλίματος σωβινισμού που καλλιεργείται ανάμεσα και στις δυο κοινότητες και ταυτόχρονα η υποβολή της ιδεάς της διπλής ένωσης, όλ' αυτά δικαιολογημένα κρατούν τον λαό μας σε μια αγωνία για την αυριανή μέρα. Δεν είναι όμως αγωνία που παραλύει αλλά αγωνία που κεντρίζει και σπρώχνει σε πιο επίμονες προσπάθειες για να σπάσουν τ' αδιέξοδα, για να μη εγκαταλείψει ο Γ.Γ. του ΟΗΕ τις πρωτοβουλίες του, για να μη επιτραπεί να περάσει το κυπριακό στα χέρια άλλων είτε του ΝΑΤΟ είτε της ΕΟΚ, για να συγκληθεί η Διεθνή Διάσκεψη για το Κυπριακό που μόνη μπορεί μεγγυηθεί την απομάκρυνση όλων των τουρκικών και ξένων στρατευμάτων και στοιχείων από το νησί όπως επίσης και το ανεξάρτητο και αδέσμευτο του κυπριακού κράτους.

Δεν είναι φυσικά η στιγμή για ενδελεχείς αναλύσεις είτε του Κυπριακού είτε της διεθνούς κατάστασης τέτοιες όμως επέτειοι όπως αυτή που τιμούμε σήμερα δίνουν ακριβώς, λόγω της φύσης τους, την ευκαιρία για ν' ανασιαλέψουμε τα σημερινά. Το Πολυτεχνείο πορεύεται με τους αγώνες της σημερινής Ελλάδας του 86 και τους εμπνέει, πορεύεται με τους δικούς μας δύσκολους αγώνες στην Κύπρο και τους εμπνέει, συμπορεύεται κι' εμπνέει τους αγώνες ^{σήμερα} της ανθρωπότητας για ένα κόσμο με καθαρούς ουρανούς και φωτεινό μέλλο.

Ζήτω τα μνημόνια τα ξεύχνια!